

VANTAA

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

ASKISTON TOIMINTAYKSIKKÖ
(Opetuslautakunta 19.5.2014)

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Toiminta-ajatus	2
1.2	Esiopetusikäisten lasten ajatuksia Kimaran päiväkodista	2
1.3	Arvot.....	3
1.4	Kasvattajat ja lapsikäsitys.....	4
2	Yhteistyö perheiden kanssa.....	4
3	Hyvinvointityö päivähoidossa.....	6
4	Varhaiskasvatustyö lasten parissa.....	6
4.1	Kieli vuorovaikutuksen perustana.....	7
4.2	Lasten oma yhteisö ja kulttuuri.....	7
4.3	Lapsen osallisuus.....	8
4.4	Päivän kulku ja omatoimisuus	8
4.5	Pienryhmätoiminta.....	8
5	Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys	9
6	Lasten leikki	10
7	Varhaiskasvatuksen toimintamuodot	12
7.1	Esiopetus.....	12
7.2	6-vuotiaiden lasten valmistava opetus	13
7.3	Kerhotoiminta	13
8	Kasvun ja oppimisen tuki.....	14
9	Työyhteisön rakenne ja toiminnan arviointi	15
10	Tulevaisuuden visio.....	15

1 Johdanto

Kimaran päiväkoti sijaitsee rauhallisella pientaloalueella Länsi-Vantaalla, Askistossa. Kimara on alueen ainoa päiväkoti ja se avattiin vuonna 2001. Kimara on noin 100 lapsen päiväkoti, jossa toimii viisi lapsiryhmää: Pihlajat (alle 3-vuotiaat), Pajut (sisarusryhmä, 2–5-vuotiaat), Koivut ja Vaahterat (3–6-vuotiaat) sekä esiopetusryhmä Tammet. Lähes kaikki Kimaran esiopetukseen osallistuvat lapset siirtyvät Askiston alakouluun. Yhteistyötä tehdään tiiviisti koulun kanssa esiopetusvuoden aikana.

Kimaran päiväkoti sijaitsee metsän reunassa, päättyvän tien päässä. Ympäristö tarjoaa monipuolisia toimintamahdollisuuksia jokaisena vuodenaikana. Luistelukenttä, hiihtoladut, hiekkakenttä, 3 leikkipuistoa ja pulkkamäki löytyvät päiväkodin läheisyydestä. Metsä, jossa lapsiryhmät käyvät retkillä, on tärkeä osa päiväkodin arkea. Hämeenkylässä, Myyrmäen ja Martinlaakson alueiden kulttuuritarjontaa hyödynnetään muutamia kertoja vuodessa. Askiston päiväkodille kuuluu Kimaran päiväkoti ja varhaiskasvatuksen kerho. Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) tukemassa perhekahvilassa on mahdollisuus tavata alueen muita lapsiperheitä kerhan viikossa. Syksyllä 2013 tiloissamme aloitti toimintansa kaksi kertaa viikossa kokoontuva varhaiskasvatuksen kerho Ketunleipä. Iltaisin päiväkodin tiloissa on eri harrastusjärjestöjen tarjoamaa toimintaa alueen asukkaille.

Yksikkömme varhaiskasvatussuunnitelma pohjautuu seuraaviin valtakunnallisiin ja kunnallisiin asiakirjoihin: Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2011, Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma 2012 ja Vantaan esiopetussuunnitelma 2011. VASUN, eli varhaiskasvatussuunnitelman, tehtävä on määritellä ne raamit Askiston päiväkodille, joiden avulla varhaiskasvatusta toteutetaan. Se luo suuntaviivat toiminnalle, määrittelee tavoitteet ja ohjaa pedagogiikkaa. VASU on työkalu varhaiskasvatuksen henkilökunnalle toiminnan tueksi ja tarkastelemiseksi sekä uusien työntekijöiden perehdytykseen. Se toimii myös dokumenttina vanhemmille varhaiskasvatuksen toiminnasta, tavoitteista ja tarkoituksesta. Yksikkökohtainen suunnitelma elää mukana arjessa ja sitä päivitetään tarvittaessa. Vaihtuvat painopisteteemat ovat yhteisiä koko Vantaan päiväkodille ja ne ohjaavat toiminnan suunnittelua. Toimintakaudesta 2013 alkaen painopisteteemana on leikki, joka tulee jatkumaan vuoteen 2016 saakka.

Kimaran jokaisessa ryhmässä toteutetaan pienryhmätoimintaa lasten ikätaso huomioonottaen. Tämä luo mahdollisuuden lapsen yksilöllisempään huomiointiin ja tukee oppimista. Lapsiryhmän aikuiset muodostavat kasvattajatiimin, josta vastaa lastentarhanopettaja. Viikoittaisessa tiimipalaverissa suunnitellaan lapsiryhmien toimintaa ja sovitaan käytännön asioista. Jokaisen toimikauden aikana pidetään koko talon henkilökunnan yhteisiä suunnitteluiltoja ja yksi kehittämispäivä.

Vantaan varhaiskasvatus ja sen osaava henkilöstö on sitoutunut toiminnallaan edistämään lasten hyvinvointia ja oppimista sekä yhteisöllisyyden ja kestävä kehityksen rakentumista lasten ja perheiden arjessa. Vantaan varhaiskasvatuksen toiminta-ajatus on: *"Vantaalla vekara viihtyy ja vaikuttaa"*.

1.1 Toiminta-ajatus

Askiston päivähoito tarjoaa lapselle turvallisen ja virikkeellisen kasvu- ja oppimisympäristön. Ympäröivä luonto ja vuodenaikojen vaihtelu, antavat hyvät puitteet toiminnalle. Luonnon tutkiminen, metsäretket, urheilu hiekkakentällä, leikki läheisessä puistossa, luistelu, hiihto, pulkkamäen lasku – kaikki on mahdollista aivan päiväkodin välittömässä läheisyydessä. Henkilökunta on ammattitaitoista ja sitoutunutta toimimaan lasten parhaaksi. Jokaisen lapsen oikeus on tuntea olonsa hyväksytyksi ja turvalliseksi. Me Kimarassa pidämme tärkeänä, että lapsi saa paljon onnistumisen kokemuksia, rakentaa hyviä ystävyssuhteita sekä oppii toimimaan ryhmässä toisten lasten kanssa. Leikki on lapselle tärkeää ja sille suodaan mahdollisuus päivähoitopäivän aikana. Lapsen paras mahdollinen kasvu ja kehitys on henkilökunnan ja vanhempien yhteinen tavoite.

Me Kimarassa arvostamme vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä ja avoimen kommunikoinnin ilmapiiiriä. Kimaran toiminta-ajatus tiivistyy yhteen lauseeseen: *”Tehdään lapselle mahdollisimman hyvä päivä tänään”*.

1.2 Esiopetusikäisten lasten ajatuksia Kimaran päiväkodista

Lasten kommentteja on kerätty keväällä 2013 Tammet esiopetusryhmästä:

”Iso talo ja hyvää ruokaa. Hauskoja leikkipaikkoja.”

”Kivoja, kilttejä, auttavaisia, ystävällisiä ja hassuja aikuisia.”

”Mukavia kavereita, jotka osaa pyytää tavallisesti ja kiltisti anteeksi. Ei puhu rumasti.”

”Joskus normaaleja yllätyksiä. Saa helposti ystäviä. Erilaisia ryhmiä.”

”Täällä on se kivaa kun saa opetella kaikkia uusia asioita.”

”Päiväkoti on niin iso. Näyttää L – kirjaimelta.”

”Kimarassa on kivaa kun ystäviä ja aamupiiri.”

”Täällä on paljon ovia. Kiva paikka.”

1.3 Arvot

Askiston toimintayksikön arvot perustuvat Vantaan kaupungin arvoihin.

Innovatiivisuus

Innovatiivisuus näkyy lapsiryhmissä hyvänä strukturina, joka mahdollistaa joustavan arjen sekä kyvyn sopeutua ennakoimattomiin tai yllättäviin tilanteisiin. Oman työn arvioinnin ja reflektoinnin kautta pyrimme työn jatkuvaan kehittämiseen sekä toimivampiin työtapoihin.

Kestävä kehitys

Opetamme ja kannustamme sekä lapsia että aikuisia ekologiseen ja taloudelliseen ajatteluun. Pienillä teoilla tähtäämme parempaan tulevaisuuteen. Roskat lajitellaan ja ruoka tilataan lapsimäärän mukaan. Askarteluissa käytämme kierrätysmateriaaleja. Sosiaalisesti kestävä kehitys näkyy ryhmien toiminnassa yhdenvertaisuutena, tasa-arvoisuutena, sekä pyrkimyksenä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistamiseen. Kulttuurisesti kestäväan kehitykseen tähtäämme perinteiden kunnioittamisella ja yhteisillä juhlahetkillä.

Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyys vahvistuu henkilökunnan ja vanhempien kunnioittaessa ja tukiessa toisiaan lapsen kasvatuksessa. Tyytyväinen lapsi vahvistaa luottamusta päiväkodin aikuisten ja vanhempien kesken. Talon yhteisten tapahtumien järjestäminen luo myös henkilökunnan kesken yhteenkuuluvuutta. Yhteistyötä tehdään luontevasti päiväkodin sisällä eri ryhmien kesken. Päiväkodin tilat toimivat iltaisin alueen asukkaiden harrastustiloina, joka osaltaan liittyy päiväkodin osaksi alueensa asukasyhteisöä.

Lasten ideoimaa nukketeatteria toisille lapsille.

1.4 Kasvattajat ja lapsikäsitys

Hyvä kasvattaja toimii yhteisesti sovittujen arvojen ja toimintatapojen mukaan. Olemme sitoutuneet toimimaan ammatillisesti ja luomaan hyvin toimivan, eettisen ja fyysisen ympäristön. Selkeät toimintatavat ja rutiinit lisäävät lapsen turvallisuuden tunnetta ja mahdollistavat paremman kasvun ja oppimisen. Kasvattajien työtehtäviin kuuluu lasten kasvatuksen ja ohjauksen lisäksi dokumentointi, arviointi ja pyrkimys jatkuvaan työssä kehittymiseen. Toimintasuunnitelmat, kehityskeskustelut, työkokemus ja avoimuus uuden oppimiselle tukevat kasvattajia työssään.

Kasvattajuus

Moniammatillinen osaaminen avaa uusia näkökulmia ammatilliseen kasvattajuuteen. Hyödynnämme kasvattajien erityisosaamista ja kiinnostuksen kohteita. Työyhteisö, jossa on moniammatillista osaamista, kykenee vastaamaan perheiden tarpeisiin. Vastuullinen kasvattaja ymmärtää lapsen edun.

Lapsikäsitys

Lapsi on kokonaisvaltainen oppija. Hän on tiedonhaluinen, innokas ja utelias. Lapsi oppii leikkimällä, matkimalla, kokeilemalla, tutkimalla ja kyselemällä. Ryhmässä ollessaan lapsi oppii toimimaan vuorovaikutuksessa lasten ja aikuisten kanssa. Lapsen tarpeiden ja kiinnostuksen kohteiden ymmärtäminen on tärkeää, jotta lapsi saa olla sellainen, kuin on ja kehittyä omaan yksilölliseen tahtiinsa. Meidän kasvattajien tehtävä on muokata ympäristö lapselle turvalliseksi ja virikkeelliseksi.

Meille on tärkeää, että lapsi löytää ryhmässä oman paikkansa. Päivähoidossa haasteena on aikuisten ja lasten suuri vaihtuvuus ryhmissä. Yhteiskunta näyttääkin vaativan lapsilta sopeutumista vaihtuviin ympäristöihin ja rutiineihin entistä nopeammalla tahdilla. Huomioimalla lapsia yksilöllisesti, kannustamalla sekä järjestämällä pienryhmätoimintaa, pystymme luomaan heille taitoja selviytyä kasvamisen tuomista haasteista.

2 Yhteistyö perheiden kanssa

Päivähoidon aloitus

Ennen uuden toimintakauden alkua tarjoamme uusille perheille alkukesällä mahdollisuuden tutustua päiväkotiin ja henkilökuntaan. Alle kolmivuotiaan tutustumisaika sovitaan perheen ja lapsen tarpeen mukaan. Kimarassa noin kahden viikon mittainen ”pehmeä lasku” on ollut toimiva keino sopeutua päivähoitoon. Ennen kuin lapsi aloittaa virallisesti päivähoidon, vanhempien kanssa pyritään pitämään aloituskeskustelu, johon vanhemmat täyttävät ”Lapsi kotioiloissa” – lomakkeen. Tällä keskustelulla luodaan pohja yhteistyölle. 3–6-vuotiaat tutustuvat uuteen päivähoitopaikkaan yhdessä vanhempansa kanssa 1–3 kertaa ennen hoidon alkamista. Ryhmästä yksi ns. vastuukasvattaja vastaanottaa perheen sekä esittelee heille päiväkodin ja lapsiryhmän, jossa sovitaan käytännön asioista. Hoitoaikasopimus tehdään päiväkodinjohtajan kanssa.

Pidämme tärkeänä vanhempien päivittäistä kohtaamista. Luottamuksellinen ilmapiiri vanhempien ja kasvattajien välillä vahvistaa lapsen hyvää varhaiskasvatusta. Kannustamme vanhempia ottamaan esille heitä askarruttavat asiat varhaiskasvattajien kanssa. Yhteiset juhlat, tapahtumat ja vanhempainillat ovat osa yhteistyötä perheiden kanssa.

Kasvatus- kumppanuus

Vanhempien ja Askiston toimintayksikön henkilökunnan välisen kasvatuskumppanuuden kulmakiviä ovat molemminpuolinen arvostus, kunnioitus, kuunteleminen ja dialogisuus. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että päivähoiton kasvattajien ja vanhempien asiantuntemus lapsesta tukevat toisiaan. Jaettu kasvatusvastuu perheiden ja varhaiskasvattajien välillä ei aina tarkoita samanmielisyyttä asioista. Kasvatuskumppanuudessa tärkeää onkin löytää yhteinen ymmärrys kasvatuskysymyksissä molemminpuolinen arvostus säilyttäen. Kasvatuskumppanuus on prosessi, joka on yksilöllinen jokaisen perheen kanssa. Yhteistyötä ja keskinäistä luottamusta vahvistetaan vanhempien kanssa käytävissä hoito- ja kasvatuskeskusteluissa. Tieto siitä, miten lapsi toimii kotiloissa ja ryhmän jäsenenä, tukevat kasvatuskumppanuutta ja tuovat näkemystä lapsen yksilölliselle kasvulle ja hyvinvoinnille. Hoito- ja kasvatuskeskustelujen tavoitteena on ohjata ja kehittää kasvattajien pedagogista työtä, sekä tukea vanhempia kasvatustehtävässä. Keskusteluissa lapselle laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma, joka päivitetään vuosittain yhdessä vanhempien kanssa. Yhteisesti sovittuja tavoitteita tarkistetaan ja arvioidaan tarvittaessa toimivuuden aikana.

Perhekahvila- toiminta

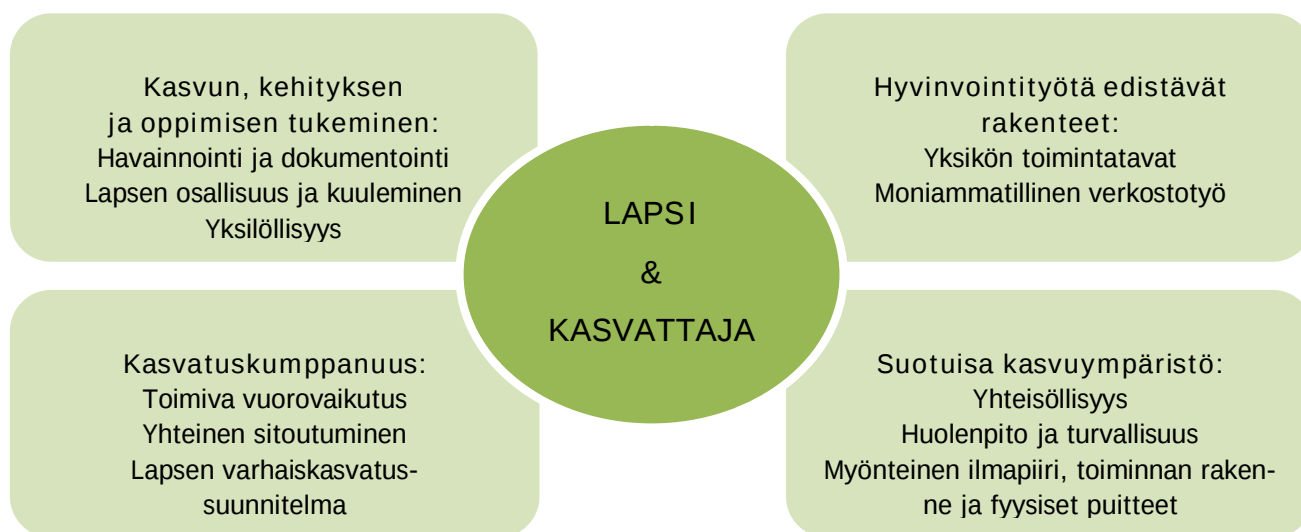
Kimaran päiväkodin aulatilassa kokoontuu perjantai aamupäivisin lapsiperheitä. Alueen perheille on haluttu tarjota tapaamispaikka, jossa on mahdollista tutustua ja saada vertaistukea. Perhekahvilatoiminta on vanhempien itsensä ylläpitämää eikä siinä ole vetäjää päivähoidosta. Toiminnan sisältö vaihtelee osanottajien aktiivisuuden ja tarpeiden mukaan. Perhekahvilatoimintaa tukee Mannerheimin lastensuojeluliitto, joka on nimennyt vastuuhenkilön. Perhekahvilassa kävijöillä on mahdollista myös käyttää päiväkodin salitilaa kyseisenä päivänä. Perhekerhon toiminta-aika sovitaan ja vahvistetaan vuosittain.

Vaikutus- mahdollisuudet

Asiakkailla on mahdollisuus vaikuttaa Kimaran päiväkodin toimintaan osallistumalla vanhempieniltaan, vastaamalla ryhmien kyselyihin sekä laajempiin kuntatason kyselyyn (Kunta10). Saadun palautteen perusteella saatua palautetta toimintaa pyritään kehittämään perheiden toiveiden mukaiseksi. Kannustamme perheitä tuomaan esiin mieltä askarruttavat asiat ja kehitysehdotukset kasvattajien kanssa.

3 Hyvinvointityö päivähoidossa

Työ lasten parissa on kokonaisvaltaista. Se pitää sisällään lapsen henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin. Lapsi oppii jatkuvasti ympäriltään olevilta lapsilta ja aikuisilta, joten on tärkeää tiedostaa, minkälaisen maailman kasvattaja omalla esimerkillään luo. Alla oleva kuva kertoo millaista hyvinvointityö on varhaiskasvatuksessa. Lapsi ja kasvattaja ovat keskiössä. Ympäröivissä laatikoissa näkyy mistä kaikista osa-alueista lapsen päivittäinen hyvinvointi päivähoidossa koostuu:

Toiminnan suunnittelun tulee olla mahdollisimman lapsilähtöistä. Tarkkailemalla ja havainnoimalla lapsia yksilöinä ja ryhmänä, kasvattajamme muokkaavat toimintaa lasten tarpeiden mukaan. Lapsia kuullaan ja osallistetaan ikätasonsa mukaan päivittäin. Viihtyisä ja monipuolinen oppimisympäristö ja selkeät, sovitut toimintatavat tukevat lapsen päivittäistä hyvinvointia sekä kasvua ja kehitystä. Kasvattajien ja vanhempien yhteinen päämäärä lapsen parhaaksi vahvistaa lapsen hyvinvointia.

4 Varhaiskasvatustyö lasten parissa

Varhaiskasvatustyö on hyvin kokonaisvaltaista. Siinä yhdistyvät kasvattajien luomat raamit, joiden sisällä lapset oppivat toimimaan erilaisissa tilanteissa. Sosiaalisilla taidoilla ja niiden kehittymisellä on varhaiskasvatuksessa suuri merkitys. Näitä taitoja harjoitellaan yhdessä kasvattajien ja toisten lasten kanssa. Kasvattajan tehtävänä on myös luoda turvallinen, kunnioittava ja kiireetön ympäristö, joka tukee lapsen omatoimisuutta ja luovuutta. Kasvattajat huolehtivat toimintarauhasta jakamalla lapsia pienempiin ryhmiin. He tukevat lapsia vuorovaikutustilanteissa ohjeistamalla ja sanoittamalla arjen tilanteita. Kasvattajat varmistavat jokaisen lapsen osallistumisen luonteelleen sopivalla tavalla. Kiusaamistilanteisiin puututaan heti. Kiusaamista pyritään ehkäisemään ennakoimalla tilanteita, keskustelemalla lasten kanssa erilaisuudesta ja kunnioittamalla toisen henkilön fyysisistä koskemattomuutta. Yhdessä kasvattajien kanssa lapset muodostavat oman kulttuurinsa päiväkotiin.

4.1 Kieli vuorovaikutuksen perustana

Kimarassa jokainen lapsi huomioidaan henkilökohtaisesti päivittäin. Lapsen kielitaito kehittyy arjen vuorovaikutustilanteissa aikuisten ja lasten kanssa, sekä ohjatuissa tuokioissa ja leikeissä. Työskentely pienryhmissä mahdollistaa paremmin jokaisen lapsen yksilöllisen kuulluksi tulemisen ja osallistumisen.

Hyvä struktuuri ja rutiinit luovat turvallisuutta ja kannustavat lapsia vuorovaikutukseen. Perushoitotilanteissa (esimerkiksi pukeminen, vaipanvaihto, ruokailu jne.) kasvattajalla on hyvä mahdollisuus sanoittaa maailmaa erityisesti pienimmille. Kuvien käyttö tukee hahmottamista ja kielenoppimista. Isommille lapsille muun muassa ruokailu on hyvä tilaisuus vuorovaikutustaitojen harjoitteluun. Kasvattajan avustuksella lapsi oppii ymmärtämään syy- ja seuraussuhteita, toisen kunnioittamista, hyviä tapoja, sanatonta viestintää, ristiriitojen ratkaisutaitoja ja oman puheenvuoron odottamista.

4.2 Lasten oma yhteisö ja kulttuuri

Lasten ryhmäytyminen ja oman leikkikulttuurin tukeminen on tärkeää. Vertaisryhmään kuuluminen on lapselle merkityksellistä, sillä ryhmässä lapset oppivat yhdessä ja toisiltaan. Leikkiessään lapset luovat sääntöjä ja toimintatapoja, sekä saavat välitöntä palautetta ikätovereiltaan. Keskinäisissä sosiaalisissa tilanteissa lapset oppivat vuorovaikutustaitoja, loogista ajattelua ja muiden huomioimista. Päiväkodin ja ryhmän säännöt luovat rajat, joiden puitteissa lapsen on turvallista kasvaa. Selkeät säännöt mahdollistavat sekä vapaan leikin, että ohjatun toiminnan toteutumisen.

Rooliaja ja kotileikkejä.

4.3 Lapsen osallisuus

Lapsen osallisuus päiväkodissa tarkoittaa omatoimisuuden harjoittelua ja vastuuseen kasvamista turvallisen ja lasta kunnioittavan kasvattajan tukemana. Lapsella on oikeus tulla huomioiduksi, kuulluksi ja hyväksytyksi. Lapsen osallisuus alkaa vuorovaikutussuhteen luomisesta. Kun kasvattajalla ja lapsella on luottamuksellinen suhde, lapsi rohkaistuu kertomaan mielipiteitään ja tekemään ehdotuksia. Kasvattajan tehtävänä on sitouttaa lapsi ryhmän toimintaan ja vahvistaa hänen osallistumistaan. Tämä tapahtuu kuuntelemalla, keskustelemalla ja yhdessä pohtimalla.

Osallistamisen vastuu on kasvattajalla, jonka tehtävänä on luoda olosuhteet sellaisiksi, että oppimisympäristö säilyy rauhallisena ja kaikki tulevat huomioiduiksi. Kasvattajan on kyettävä hyödyntämään lapsilta saamiaan ideoita käytännössä, jotta lapsi voi tuntea itsensä tärkeäksi ja kokea vaikuttavansa. Kasvattajan on kehitettävä omia toimintatapojaan ja hankittava uutta tietoa, jotta hän jaksaisi aina uudelleen kiinnostua lapsen maailmasta ja auttaa häntä iloitsemaan oppimisesta. Toiminnan arviointi on tarpeen, jotta sitä pystyttäisiin muovaamaan lasten kehittymisen ja oppimisen mukaan. Haluamme kasvattaa itsenäisiä ja osallistuvia lapsia, jotka uskaltavat ilmaista mielipiteitään.

4.4 Päivän kulku ja omatoimisuus

Kimaran päiväkodin toiminta pohjautuu vuosisuunnitelmaan, jossa huomioidaan vuodenajat, kalenterivuosi, suomalainen kulttuuriperinne ja ryhmien toimintasuunnitelmat. Jokaisen ryhmän toiminta perustuu omaan viikkosuunnitelmaan. Suunnittelussa huomioidaan lasten ikä- ja kehitystaso. Päivärytmi koostuu ohjatusta toiminnasta, vapaasta leikistä, ulkoilusta, päivälevosta ja ruokailuista. Kuvitettu päiväjärjestys auttaa lasta hahmottamaan päiväjärjestyksen. Kaikki päivän toiminta – myös perushoitotilanteet – ovat tärkeitä oppimisen kannalta. Kasvattajan rauhallinen olemus ja selkeä puhetyyli luovat kiireettömän ja turvallisen ilmapiirin, joka kannustaa lasta omatoimisuuteen ja mahdollistaa vuorovaikutuksen. Ohjatut tuokiot suunnitellaan ja valmistellaan etukäteen, jotta toiminta pysyisi kiireettömänä ja turhia keskeytyksiä ei tulisi. Omatoimisuus kehittyy harjoittelemalla ja kasvattajan kannustuksella lapsen valmiuksien mukaan. Onnistumisen kokemukset lisäävät omatoimisuutta.

4.5 Pienryhmätoiminta

Pienryhmätoiminta on oleellinen osa toiminnan järjestämistä ja sitä toteutetaan kaikissa lapsiryhmissä. Pienryhmätoiminnassa iso lapsiryhmä jaetaan eri lapsiryhmän kasvattajien kesken. Toiminta on suunniteltua ja tavoitteellista, jolloin tiloja hyödynnetään monipuolisesti. Tällöin lasten ja kasvattajien välinen vuorovaikutus vahvistuu ja toiminta rauhoittuu. Pienryhmätoiminnan aikana lapset tulevat kuulluksi ja oppiminen on optimaalisinta. Osa pienryhmistä on pysyviä, osaan lapset jaetaan toiminnan, iän tai jonkin muun vastaavan perusteen mukaan. Pienryhmätoimintaa on pääsääntöisesti aamupäivisin ja siihen sisältyy myös aamu-ulkoilu.

5 Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys

Kimaran päiväkodissa luonto alkaa heti aidan takaa. Luonto on lähellä ja lasten ulottuvilla. Alle 3-vuotiaiden metsäretket tehdään lähimetsään lähes näköetäisyydelle päiväkodista ja isommat menevät pidemmälle omiin "metsäpaikkoihinsa". Kimaran päiväkodin käyttämä metsäalue tarjoaa kallioita, niittyjä, mäkiä, polkuja, auki-oita ja puron. Metsässä on erilaisia puita, kasveja ja eläimiä. Sieltä löytyy myös "peikkopuro", jonka äärellä voi keväisin kuvitella peikkojen pesevän pyykkiä puron vaahdotessa. Lapset voivat uittaa purossa itse tekemiään kaarnaveneitä. Talvella veden pinta jäätyy ja jääpuikot herättävät lasten mielikuvituksen ja uteliaisuuden. Vuodenaikojen vaihtelut tulevat tutuksi seikkailun ja säännöllisen tarkkailun seurauksena.

Jokainen ryhmä pyrkii käymään metsässä vähintään 2 krt/kk, mutta useimmat käyvät kerran viikossa vuodenajasta tai säästä riippumatta. Kimaran päivähoitoyksikössä hyödynnetään lähiluontoa leikin, tekemisen ja kokeilemisen kautta. Ympäröivä luonto tarjoaa loputtomasti mahdollisuuksia kokea elämyksiä ja oppimisen iloja. Luonnossa lapsella on mahdollisuus liikkua monipuolisesti ja oppia oman kehonsa hallintaa. Lasten suosituimpia metsäpuuhia ovat olleet majan rakenteluleikit, kiipeileminen ja piiloleikit, sekä tietysti eväiden syönti.

Lähiympäristössä liikkeessään lapsi oppii monia luontoon liittyviä asioita. Lapsille opetetaan mikä kuuluu luontoon ja mikä ei. Esimerkiksi metsäretkillä kuljetetaan aina mukana roskapussia. Kimaran päiväkodissa retkieväävät ovat "ekoevääitä". Ne pakataan rasioihin ja juoma kuljetetaan pullossa, jolloin luontoon ei jää ros-kia. Ympäristökasvatuksen tavoitteena on ympäristön kunnioittaminen, sillä kierrätämme myös päiväkodissa paperit, kartongit, pahvit ja biojätteet.

Sadesään vesileikkejä.

Päiväkodin ulkopuolelle suuntautuvilla retkillä kiinnitetään turvallisuuteen erityistä huomiota. Retket suunnitellaan ja vanhemmille tiedotetaan niistä etukäteen. Lähiympäristöön suuntautuvista metsäretkistä tiedotetaan ryhmien viikko-ohjelmissa ja henkilökunnan ilmoitustaululla. Retkillä on mukana ensiapuvälineet ja vähintään yksi puhelin. Tarpeen mukaan lapset käyttävät huomioliivejä. Yleensä pidemmille retkille osallistuu koko lapsiryhmän henkilökunta ja retkille lähdetään usein julkista liikennettä käyttäen.

Kulttuurinen

Kulttuurinen kestävä kehitys näkyy päiväkodin toiminnassa suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämisenä, josta esimerkkinä on vuotuinen Runebergin kahvila ja itsenäisyyspäivän tanssiaisat. Henkilökunta on ideoinut äitien- ja isänpäiväksi erilaisia tapahtumia, sekä vaihtelevia tapoja viettää juhlapäiviä. Joulujuhlatraditioksi on muodostunut koko päiväkodin ja perheiden yhteinen joulukimara. Tapahtumaa vietetään päiväkodissa ja lähiympäristössä, mm. tonttupulun merkeissä. Kevätjuhlia vietetään erilaisten kokoonpanojen ja ideoiden innostamina.

Sosiaalinen

Sosiaalinen kestävä kehitys näkyy henkilökunnan keskuudessa avoimuutena, sekä arvostavana, että tasa-arvoisena suhtautumisena kaikkia kohtaan. Kimaran työyhteisössä on ammatillinen työilmapiiri, joka tukee henkilökunnan hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Henkilökuntaa kannustetaan osallistumaan koulutuksiin ja pitämään omasta työhyvinvoinnistaan huolta.

Ekologinen

Vantaan varhaiskasvatuksen edellisenä painopisteteemana oli luonto- ja ympäristö, jonka tavoitteena oli mm. kouluttaa ekotukihenkilö joka yksikköön. Kimarassa on ollut oma ekotukihenkilönsä vuodesta 2011 lähtien. Tavoitteena on lisätä ekotekojä, kuten säästää energiaa, vähentää jätettä, sekä pienentää hiilijalanjälkeä päiväkodille sopivin keinoin. Tätä silmällä pitäen Kimarassa on jo vähennetty paperitiedotuksen määrää ja tullaan siirtymään entistä enemmän sähköiseen viestintään.

Taloudellinen

Taloudellista kestävää kehitystä pidetään yllä suunnittelemalla hankinnat etukäteen. Uutta hankitaan tarpeen mukaan ja lelujen kierrätystä ryhmien välillä suositetaan. Lahjoituksia otamme vastaan harkinnan mukaan.

6 Lasten leikki

Vantaan painopisteteemana 2013 – 2016 on leikki. Varhaiskasvatuksessa leikki on keskeinen toimintamuoto, joka tukee lapsen oppimista ja kehitystä. Leikki on lapselle luontainen tapa toimia ja oppia. Lapsi käsittelee leikeissään tilanteita, tunteita ja tapahtumia, joita hän on aiemmin nähnyt tai kokenut. Leikin avulla lapsi kehittää sosiaalisia taitojaan ja rakentaa minäkuvaansa. Hän tekee myös valintoja ja harjoittelee ongelmanratkaisua. Leikissä lapsi oppii auttamaan muita, neuvottelemaan ja ottamaan toiset huomioon. Kasvattajan tehtävänä on luoda mahdollisuudet pitkäkestoisen leikin syntymiselle ja auttaa lapsia sen ylläpitämisessä. Tilan ja välineiden on oltava sellaisia, että ne innostavat lapsia leikkimään ja luomaan uutta. Myös aikaa on oltava tarpeeksi, jotta leikki ehtisi kehittyä.

Pyrimme vahvistamaan lasten pitkäkestoista leikkiä antamalla mahdollisuuden valita yksin-, pari- tai ryhmäleikin. Kasvattajan tehtävä on havainnoida lasten leikkiä ja osallistua siihen tarpeen vaatiessa. Kannustamme lapsia oma-aloitteisuuteen leikkien ideoinnissa ja toteutuksessa. Aikuinen voi osallistua leikkiin suorasti tai epäsuorasti, antamalla esim. erilaisia materiaaleja lasten käyttöön tai ottamalla itselleen roolin leikissä. Tulevaisuuden tavoitteena on lisätä leikkiaikaa ja mahdollisuutta leikkien jatkamiseen.

Leikkiminen on hauskaa:

Ystävien kanssa.
Kun mä keksin uuden leikin.
Välipalan jälkeen.
Kun voi pelata jalkapalloa kavereiden kanssa.
Kun ei ole kiire ulos.

Leikkiminen on tylsää:

Kun on yksin, ei ole leikkikaveria.
Kun toiset tulevat häiritsemään.
Kun on kurahousut jalassa.
Kun pitää leikkiä sääntöjen mukaan.
Jos on äitiä ikävä.

Leikkikyselyn 5-vuotiaiden vastauksia maaliskuussa 2013

Lapset valitsevat leikin leikkitaulun, leikkikorttien tai huoneiden värikoodien mukaan. Niissä ovat näkyvillä tarjolla olevat leikit sekä mukaan mahtuvien lasten määrä. Leikkivälineet ovat lasten korkeudella ja helposti saatavilla. Tilanteen mukaan leikkejä on mahdollisuus säästää seuraavaan päivään. Leikkitilanteet ovat kasvattajille hyvä tilaisuus havainnoida lasten toimintaa ja kehitystä niin ryhmässä kuin yksilöinä. Lasten aloitteesta lähtevät leikki-ideat kantavat joskus pitkälle ja kehittyvät kuukausien mittaisiksi projekteiksi. Keväällä 2013 esiopetusikäiset harjoittelivat sormivirkkausta ja tekivät hiiret. Lasten aloitteesta päällystettiin maitopurkeista hiirille kodit ja niin olikin hiirten kaupunki valmiina. Lisäksi hiirille tehtiin erilaisia kulkuneuvoja lentokoneista avaruusraketteihin. Lapset hoitivat tekemiään hiiriä, kuin ne olisivat olleet oikeita eläimiä. Hiiriprojekti päättyi suureen kevätjuhlanäyttelyyn.

Päivittäisiä leikkitilanteita

Leikin merkitys lapselle

7 Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoihin kuuluu päivähoidon lisäksi esiopetus, kerhotoiminta ja 6-vuotiaiden valmistava opetus. Kimarassa varhaiskasvatuksen eri toimintamuodot löytyvät saman katon alta. Esiopetus ja kerhotoiminta noudattavat kuitenkin koulujen työ- ja loma-aikoja. 6-vuotiaiden valmistava opetus linkittyy esiopetuksen yhteyteen.

7.1 Esiopetus

Kimaran opetussuunnitelma pohjautuu valtakunnalliseen ja kuntakohtaiseen opetussuunnitelmaan. Esiopetusryhmän minimikoko on 13 lasta ja toiminnasta vastaa lastentarhanopettaja. Lapselle tehdään toimintakauden alkaessa esiopetuksen oppimissuunnitelma, LEOPS, jonka avulla kasvua ja oppimista seurataan. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä vanhempien kanssa. Oppilashuoltotyöryhmä (OHR) kokoontuu kaksi kertaa vuodessa, syksyllä ja keväällä. OHR:ssä käydään läpi lasten mahdolliset erityistarpeet. Päiväkodin esimies kutsuu molempiin neuvotteluihin neuvolan terveydenhoitajan, konsultoivan erityislastentarhaopettajan ja esiopettajan. Keväällä koulun rehtori kutsuu koolle EsKo- työryhmän (esikoulusta kouluun), johon kuuluvat tulevat ykkösluokkien opettajat, koulun erityisopettaja, esiopettaja, erityislastentarhaopettaja ja mahdollisesti koulun rehtori. Tätä ennen esiopettaja on käynyt vanhempien kanssa keskustelun käyttäen EsKo-lomaketta. EsKo – keskustelun tavoitteena on mahdollistaa kaikille esioppilaille mahdollisimman sujuva koulun aloitus.

Esiopetus koostuu sisällöllisesti monipuolisesta toiminnasta. Pienryhmien muodostaminen ja niissä toimiminen päivittäin luovat rungon oppimiselle. Pienryhmätoiminnalla pyrimme saamaan kiinnostavan ja turvallisen oppimisympäristön. Tavoitteena on toiminta, joka saa lapsen osallistumaan, sekä kannustaa yhteistyöhön muiden kanssa. Esiopetuksen keskeisiä tavoitteita ovat:

- o lapset löytävät oman paikkansa esiopetusryhmässä ja solmivat ystävyys-suhteita
- o lapselle kehittyy myönteinen minäkuva oppijana
- o lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia tuetaan, jotta hän jaksaisi olla innostunut ja kiinnostunut uusista asioista
- o lapsen kouluvalmiudet kehittyvät ja hänen tietojensa ja taitojensa hallinta lisääntyy

Esioppilailla on mahdollisuus käyttää kerran viikossa liikuntasalia sekä keväällä koululuokkaa. Olemme tervetulleita koulun juhlien kenraaliharjoituksiin ja ykkösluokkalaiset pyritään kutsumaan Runebergin kahvilaan. Keväällä tulevien ykkösluokkien opettajat sekä erityisopettaja tulevat tutustumaan tuleviin oppilaisiinsa 1-2 kertaa. Kouluun ja opettajiin tutustumista olemme helpottaneet usean vuoden ajan myös ns. vaihdolla. Vaihdamme esioppilaat koulun ykkösluokkalaisiin muutaman tunnin ajaksi tai liikumme yhdessä.

Luonto kannustaa lasta kokeilemaan ja ihmettelemään tavalla, johon luokkahuone ei pysty.

7.2 6-vuotiaiden lasten valmistava opetus

Esiopetuksen yhteydessä on mahdollista saada valmistavaa opetusta. Valmistava opetus on suunnattu niille maahanmuuttajataustaisille esiopetusikäisille lapsille, joiden suomen kielen taito ei ole riittävä suomenkielisen koulun aloittamiseen ja tarvitsevat lisäopetusta. Oman alueen kielikoordinaattori arvioi lapsen suomenkielentaidon ja tarpeen valmistavaan esiopetukseen. Valmistavaa esiopetusta annetaan 5h / viikko esiopetuspäivinä. Valmistavan esiopetuksen tavoite on suomen kielen oppiminen riittävän hyvin ennen peruskoulun alkua. Sisältöalueet määritellään kunkin oppilaan suomenkielen osaamisen tasosta. Tavoitteet ja sisältöalueet kirjataan lapsen valmistavan opetuksen suunnitelmaan.

7.3 Kerhotoiminta

Kerho aloitti toimintansa Kimarassa syksyllä 2013. Kerho Ketunleipä on tarkoitettu niille perheille, joilla ei ole varsinaista päivähoiton tarvetta esimerkiksi työssäkäynnin tai opiskelun johdosta. Kerhossa lasten ikä vaihtelee 2,5-vuotiaista 6-vuotiaisiin. Kerhotoiminta järjestetään kaksi tai kolme kertaa viikossa, aina kolme tuntia kerrallaan klo 9.00–12.00 välillä. Kerhotoiminta on maksutonta. Lapset tuovat kotoa omat kerhoeväät. Kerhon toiminta on hyvin samantyyppistä kuin päiväkodissa.

8 Kasvun ja oppimisen tuki

Kaikki lapset ja perheet ovat yksilöllisiä. Joskus lapsen tai perheen tilanne vaatii erityistä huomiota. Asioiden puheeksi otto ja varhainen puuttuminen vähentävät usein tarvetta suuremmille tukitoimille. Näihin tilanteisiin löytyy monia eri työvälineitä ja yhteistyötahoja. Vantaan varhaiskasvatuksen kasvun- ja oppimisen tuessa on käytössä kolmiportaisen tuen malli, joka jaetaan yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Näistä yleinen tuki kuuluu kaikille. Tehostettua tukea tarvitsevalle laaditaan erillinen suunnitelma. Kasvattajatiimillä on tukena konsultoiva erityislastentarhanopettaja, puhe- ja toimintaterapeutti, sekä lasten- ja perheneuvola.

Havainnoidessaan lasta kasvattaja oppii tuntemaan tämän yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Lapsen kasvua ja kehitystä arvioidaan vuosittain varhaiskasvatuskeskusteluissa vanhempien kanssa. Suunnitelman tavoitteena on tukea lasta ja perhettä sekä ohjata kasvattajia pedagogisessa työssä. Keskustelujen merkitys on kokonaisvaltaisen kuvan luomisessa, yhteisessä kasvatuskäsityksessä ja parhaan mahdollisen hoidon tarjoamisessa lapselle. Neljävuotiaana käydään laajempi hyvinvointikeskustelu (HYVE), joka toteutetaan yhteistyössä neuvolan terveydenhoitajan kanssa. Esiopetusvuoden aikana käytetään LEOPS – lomaketta (lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma). Kimarassa toiminnan lähtökohtana on laadukas varhaiskasvatus, jota toteuttaa ammattitaitoinen, asialleen omistautunut ja motivoitunut kasvattajatiimi. Tavoitteenamme on tukea lapsen kasvua ja oppimista.

Monikulttuurisuus

Lapsella on oikeus omaan äidinkieleen ja kulttuuriin. Kielenkehityksen kannalta on tärkeää, että vanhemmat puhuvat lapselle omaa äidinkieltään. Lapsiryhmissä keskustellaan erilaisista kielistä ja kulttuureista. Näin lapset kasvavat ymmärtämään monikulttuurisuutta ja erilaisuutta. Annamme lapsille suomi toisena kielenä opetusta (S2 -opetus). Tuokioiden suunnittelussa käytetään monikulttuurisen varhaiskasvatuksen toimintamallia. Apuna ovat alueen kieli- ja kulttuurikoordinaattori, konsultoiva erityislastentarhanopettaja sekä lapsen vanhemmat. Jokaisen maahanmuuttajataustaisen lapsen kielenkehitystä arvioidaan vuosittain kielenkehityksen seurantalomakkeella. Tämä käydään läpi yhdessä vanhempien kanssa vuosittaisessa varhaiskasvatuskeskustelussa. Kun yhteistä kieltä ei ole, lasten kanssa toimiessa kommunikointia helpotetaan muun muassa kuvien avulla.

Uskonto ja eettinen kasvatus

Perheen aloittaessa päivähoidon keskustellaan perheen uskonnollisesta vakaumuksesta ja sovitaan toimintatavoista lapsen kohdalla. Päävastuu lapsen vakaumuksellisesta kasvatuksesta kuuluu perheille. Teemme yhteistyötä Hämeenkylässä seurakunnan kanssa mm. osallistumalla kirkkohetkiin jouluna ja pääsiäisenä. Eettinen kasvatus lähtee oman itsensä hyväksymisestä ja itsetunnon kehittymisestä, kun lapsi oppii ymmärtämään oman toimintansa merkityksen. Eettiseen kasvatukseen kuuluu hyvien tapojen opettelu ja toisten ihmisten kunnioittaminen. Oikean ja väärän, sekä syy seuraussuhteiden opettelu sisältyy jokapäiväiseen toimintaan. Tavoitteenamme on erilaisuuden hyväksyminen ja kaikkien tasa-arvoinen kohtelu.

9 Työyhteisön rakenne ja toiminnan arviointi

Kimaran päiväkodissa työskentelee viidessä lapsiryhmässä yhteensä 15 työntekijää. Lapsiryhmissä lastentarhanopettajalla on pedagoginen vastuu ryhmän toiminnasta. Toimintaa arvioidaan jatkuvasti työn ohella, sekä erillisissä palavereissa ja työryhmissä. Jatkuva käytäntöjen tarkistaminen, asiakaspalaute ja itsereflektointi pitävät Askiston päivähoitoyksikön tarjoaman varhaiskasvatuksen laadun korkeana.

Kimaran päiväkodin edustuksellinen palaveri (TAPAS) kokoontuu kerran viikossa. Palaverissa käsitellään Vantaan varhaiskasvatusta, koko työyksikköä koskevia asioita ja arvioidaan toimintaa. Jokaisen lapsiryhmän henkilökunta muodostaa tiimin, joka kokoontuu viikoittain tiimipalaveriin arvioimaan mennyttä ja suunnittelemaan tulevaa toimintaa. Palaverissa käytetään tiimipalaverirunkoa, johon käsitellyt asiat kirjataan muistiin. Palaverirungon avulla tiimissä käsiteltävät asiat pysyvät aikataulussa ja jokaisen on helppo tarkistaa tehtävät ja tavoitteet. Jokainen tiimi tekee toimintavuoden alussa myös tiimisopimuksen, jossa on eritelty työvuoroihin ja toimenkuvaan liittyvät vastuualueet.

Päiväkodissa järjestettävät juhlat ja tapahtumat suunnitellaan yhdessä. Valittu työryhmä (TAJU) kokoontuu tarvittaessa ja on vastuussa tapahtumien organisoinnista ja järjestelyistä. Jaetut vastuualueet mahdollistavat toimivan aikataulun. Laatu -työryhmässä käydään pedagogisia - ja arvokeskusteluja noin kerran kuukaudessa. Tiettyyn asiaan keskittyviä työryhmiä perustetaan Kimarassa tarpeen mukaan. Toimintavuoden alussa koko henkilökunta kokoontuu suunnittelemaan toimintaa ja talon yhteisiä tapahtumia. Keväällä Kimarassa on työyhteisöpäivä, joka sisältää koulutusta ja henkilökunnan hyvinvointityötä.

10 Tulevaisuuden visio

Asiakastytyväisyyskyselyiden mukaan vanhemmat arvostavat Kimarassa tehtävää työtä. Haluamme jatkossakin säilyttää varhaiskasvatuksemme korkealaatuisena ja vaalia yhteisöllisyyttä Askistossa. Toivomme, että vanhemmat arvostavat työtämme jatkossakin ja kokevat Kimaran paikaksi, johon on helppo tulla. Tulevaisuudessa teknologia tulee olemaan suuremmassa roolissa, esimerkiksi tietokoneiden hyödyntämisessä kommunikoinnissa ja opetustilanteissa. Meillä kasvattajilla on vastuu luoda lapsille nykyaikaisia kasvu- ja oppimisympäristöjä. Kimaran henkilökunta suhtautuu avoimesti ja innostuneesti uusiin haasteisiin.

Tulevaisuuden tavoitteena olisi että Kimaran päiväkotia pystyisi jatkossakin tarjoamaan kaikille Askistossa asuville lapsiperheille, heidän kulloiseenkin tilanteeseen sopivinta päivähoitoa, kerhotoimintaa, päivähoitoa ja esiopetusta. Tavoitteena on myös asiakkaiden, vanhempien ja lasten kokonaisvaltainen tyytyväisyys jatkossakin Askiston varhaiskasvatukseen.

Sadan lapsen talo

*Siinäpä talossa vasta
on vilinää, melskettä, molskettä,
jossa juoksee sata lasta.*

*Yksi kun yskän saa
ja röhisee
he kaikki yskimässä
röhisee että
koko talo töhisee.*

*Siinä talossa vasta
on suhinaa, tuhinaa, puhinaa
jossa lepää sata lasta.*

*Yksi kun unen saa
ja nyssyttää
toiset toisiansa heti
hyssyttää
että koko talo tyssyttää.*

-KIRSI KUNNAS-

Peikkolapset metsässä –askartelu.

Vantaa

Sivistystoimi, varhaiskasvatus
Askiston varhaiskasvatuksen toimintayksikkö
Kimaran päiväkoti
Kimaratie 20, 01680 Vantaa
p. 09-8393 9047 tai 050-302 6244